

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O našem političnem položaju.

v.

Ali so mogli, ali so smeli slovenski poslanci odobriti izjavo prof. Šukljeja z ozirom na notranjo politiko?

(Dalje.)

Isti poslanec kanonik Klun govoril je pri razpravi o ljudskem šolstvu dne 13. novembra 1891. Pritožil se je, da je bil odstavljen neki okrajni šolski nadzornik na Kranjskem, na prosto pritožbo, brez preiskave, ne da bi poprej to zvedel predsednik deželnega šolskega sveta, in da je bil učiteljem glasbe na učiteljski v Ljubljani imenovan mož, ki ne zna slovenskega jezika, akoprav so se bili oglasili prosilci, sposobni ne samo v glasbi, nego tudi v jeziku. Razložil je, kako se Tržaški municipij protivi slovenskim šolam v Trstu, katerih je že l. 1889. zahtevalo nad 1400 roditeljev, in kako šolska uprava ni pokazala proti njemu tiste eneržije, kakor svoječasno proti Ljubljanskemu občinskemu zastopu, ki se je protivil ustanovitvi nemške šole, katere je prosilo samo 219 roditeljev. Potem je govoril o ljudskem šolstvu na Koroškem, kjer je nad 100000 Slovencev, a samo jedna slovenska šola in kjer se na takozvanih utrakvistiških šolah poučuje večinoma v nemškem jeziku. S tem ni zadovoljno stanovništvo, niso pa zadovoljni niti krajni šolski sveti, niti občinski zastopi; pritožujejo se, prosijo, apelujejo — ali vse to se jim vrača nerešeno, ne pošilja se oblastvom, katerim je namenjeno, sploh, predstojniki c. kr. oblastev postopajo tako, da ni moči doseči zakonito utemeljenih pravic. Podprl je vse svoje trditve s podatki in navajal dan, mesec, številko prošnje, rekurza, pritožbe in rešitve povdarjaje tudi, kako se je neka občina borila že 13 let za slovensko šolo. Naglašal je tudi, da se slovenski učitelji niti ne vzgajajo tako, da bi mogli slovenske otroke poučevati in da so postavljeni tudi za slovenske kraje nadzorniki, kateri ne znajo slovenskega jezika.

Dotičnemu govoru Klunovemu so Slovenci, Hrvatje in Čehi burno ploskali tako, da se je naučni minister čutil primoranega odgovoriti. A kaj je odgovoril? Da je bil omenjeni nadzornik prav tako odpuščen, kakor je bilo povedano, in da se bo drugim isto tako godilo; da je bil res

imenovan učitelj glasbe, nevešč slovenskega jezika; da mora braniti šolska oblastva v Koroški, katera niso pristranska, da je pristransk le govornik kanonik Klun; da so šole v Koroški tako urejene, kakor jih je govornik popisal in da morajo takšne biti, ker je nemški jezik vsem izobražencem v Avstriji potreben in koristen tudi prostemu prebivalstvu; da oni, kateri so proti temu, rušijo po načrtu skupno mirno življenje mej Nemci in Slovenci, da prevzemajo veliko odgovornost nase in da bi mogli s tem škoditi svojim rojakom. Minister je torej odobril vse, zaradi česar se je pritožil kanonik Klun. Tega greha ne gré očitati pojedinemu uradniku, okrajnemu glavarju, deželnemu predsedniku, to se godi z odobravanjem šolske uprave, naučnega ministerstva, c. kr. vlade, to se vrši sistematično; ona zmatra celo za rušitelje mira, za upornike, one, kateri se temu protivijo, tukaj torej v prvi vrsti kanonika Kluna.

Na ministrov govor odgovarjal je prof. Šuklje; a mogel je do tega priti le ker so se mej govornike upisali ne samo vsi Slovenci in Hrvatje, ampak tudi Mladočehi, jedino ti od vseh slovenskih in neslovenskih poslancev, ter tako pokazali, kako podpirajo v nevarnosti Slovence in Hrvate dejanski. Šuklje je ministru očital, da ni stvarno skoro na nič odgovoril; da ni omenil težke borbe, katero bije slovenski živelj v Trstu in sploh ob Adriji; da se vidi, da nima zmisla za koristi Avstrije; da je ono, na kar je sploh odgovoril, zavrnil samo z neumestnimi dovtipi; da se je prostaško izrazil o nemških narodih v Avstriji; da je razžalil pravno čustvo avstrijskih narodov; da je branil kršenje državnih temeljnih zakonov, žaljenja prava, katerim ni primere; da je v njegovem govoru mnogo groženj, s katerimi se pa Slovenci ne dajo oplašiti, nego bodo tudi še naprej po načrtu delovali za koristi Slovencev na Koroškem in za njihova prava in to v zmislu tiste ustave, na katero je minister prisegel, česar pa v njegovem govoru opaziti ni bilo; da ponižuje šolo v učilnico nemškega jezika; s celim svojim govorom da tira naučni minister slovenske poslance v skrajno opozicijo proti vladi, česar javno mnenje v Slovencih, česar ves slovenski narod že davno želi in vedno silneje zahteva a proti čemur se le z veliko silo borimo mi slovenski poslanci, ki imamo v tej zbor-

nici le bolj pasivno ulogo, kateri ne prouzročujem ministerskemu predsedniku nikdar nobene slabe ure, kateri smo se izrabili in potrošili v službi za ta sistem. Ne vemo, v koliko bode ministerstvo pod svojo zaščito vzelo te nazore naučnega ministra. Morda stojimo pred začetkom borbe. Mi se je ne plašimo. Mi bomo delali, kakor nam velewa naše narodno poštenje, za soboj pa bomo imeli ves slovenski narod. —

Dr. Gregorčič govoril je dne 4. decembra 1891 o poštini in brzojavnih razmerah v Primorji, posebnost v Goriški. Tožil je, da se uporabljajo v Gorici večinoma nemške in italijanske tiskovine in da se slovenske le težko dobe; da so pri poštnem in brzojavnem uradu v istem mestu uradniki, moškega in ženskega spola, ki ne znajo slovenskega jezika; a prav tako je tudi mej slugami in pismonosci; da so v Primorji poštarji, ki v naslovih trpe kateri koli jezik, samo slovenskega ali hrvatskega jezika ne trpe. — Dotični minister komunikacij ni na vse to odgovoril niti besedice — potrdil je molče, da se bode tako tudi v bodoče godilo, da se tako postopa sistematično.

Dne 7., 9. in 10. decembra razpravljalo se je o proračunu poljedelskega ministerstva. Govorila sta tudi mej drugimi dr. Ferjančič in P o v š e: prvi o ureditvi nekih potokov v Vipavski dolini, drugi zlasti o osušenju Ljubljanskega barja in tožil je, da dotični uradnik, ki se s tem bavi, ne zna slovenskega jezika. Ni prvi ni drugi govornik ni bil počesčen z odgovorom. Tudi tu se dela sistematično. (Dalje prih.)

Državni zbor.

Na Dunaji 22. junija.

Današnja seja, v kateri so bili v obravnavi predloge glede podpor po uimih oškodovanim kmetovalcem in glede urejenja stavbenih obrtov, završila se je povse mirno in stvarno, le koncem seje vzbudile so interpelacije zaradi izgrede Bismarckovih čestilcev nekoliko pozornosti.

Začetkom seje stavili so poslanci Jax in tovariši, Troll in tovariši ter Riegler in tovariši nujne predloge zaradi podpore po uimih oškodovanim posestnikom v raznih krajih. Vsi ti predlogi odkazali so se budgetnemu odseku v posvetovanje in poročanje.

LISTEK.

„Menzura“.

Izvirna humoreska. Spisal Samo.

(Konec.)

IV.

„Sablji se bliskajo“.

(Narodna.)

Bil je krasen pomladanski dan, ko se je peljal gospod Sigi Zeisel s svojima sekundantoma k menzuri.

Vse je cvetelo; v mestnem parku, v ljudskem vrtu, po Ringu, vse zeleno, vse polno življenja, on pa se vozi morebiti smrti v naročje. Junak!

„Kaj junak, kaj junaštvo! Neumna menzura!“ Vedno menj mu prija. „Kaj je treba! Oj, ko bi ji bilo na kakšen način mogoče uiti! Tudi brez menzur se prijetno živi. Kaj bo?“

Pripeljejo se, vstopijo v prostorno sobo. Stene so popolnoma gole, nobene podobe, nobenega nakita. Tam pri dveh mizah stojita zdravnik z za-

vihanimi rokavi, pripravljata pincete, igle in niti, ogledujeta sablje, ni li kje kak rjast madež in jih brišeta z vato, v karbolovi kislini namočeno. Na mizah lavorji, vazelin in druge take stvari, ki Sigiju kar nič veselja ne delajo

Nasprotna stranka je že tu. Tam pri oknu sloni nasprotnik in puši ravnodušno cigareto. Slečen je do blata, le jopico ima na gornjem životu.

Kratko se pozdravijo. Sigiju je čudno pri srci, čudno, ko vidi resne obraze, ko sliši tiho šepetanje zbranih.

Njegov zdravnik pristopi in mu ovija bandaže. — Sekundant Werner vzame iz žepa krajcar. Vrgel ga bo v zrak; ako bo pala „cifra“, boriti se bo borilcema s sabljama Zeiselovima, ako se pa pokaže „orel“, vzela bodeta orožje dijaka.

Krajcar zleti v zrak, zavrti se večkrat in pade. „Cifra!“ veli Werner. Prinesó torej sablje Sigijeve. Sekundanti pristopijo, podpirajo borilcema rokó.

Gigerlu stoji na čelu znoj, v rokah čuti pot. Debel burš, „nepripranski“, zapoje v globokem izpitem basu: „Silentium!“

Vse vtibne. Sigi se trese, kakor šiba. „Ne

vidi nič, ne sliši nič.“ Kakor iz silne daljave mu prihaja na uho komando „nepripranskega“: „Na menzuro!“

„Za menzuro se postavita!“

Na to veli jeden sekundantov: „Postavila sta se!“ Drugi pa zagrmí: „Naprej!“

Sablji se zablisneta, glasno žvenkeče ostro orožje, iskre kuje trdo jeklo. Dijak se omejuje na defenzivo, očitno hoče Zeislu začasno prizanesti, da bi ga potem tembolj zaznamoval. Udari ga malo po temenu, toda nič hudega ni; ker pa kri le preveč teče, se dvoboj ustavi, in zdravnik namaže Sigija z vazelinom. Kri teče sedaj v stran.

Zopet: „Naprej!“

Udarci padajo kakor dež. Buršu je zdaj bridka resnica. Sigi kar maha sem ter tje. Že ima več neznatnih prask po ramah in po roki, marsikatera „ploščata“ mu je priletela na golo meso. Sedaj se dijak stegne, bliskovito zavrti sabljo in poči po Zeislu. Kri zašumi in brizga zadetemu v curkih iz rane. Presekana je „frontalis“. Sigiju pade sablja iz rok . . . Premagan je. Stvar je poravnana.

Zdravnik zašije in zaveže. Debelo opletan

Poslanca Čestmir Lang in dr. Rus stavila sta dve interpelaciji.

Posl. Plener je nasvetoval voliti mešano komisijo, da reši diferencijo mej zbornicama glede draginskih priklad državnim uradnikom. V to komisijo voli naj vsaka zbornica devet članov.

Predlog je obveljal.

Posl. Plener nasvetoval je dalje imenom budgetnega odseka, naj se vrši razprava o nekaterih nujnih predlogih zaradi podpor po uimih oškodovanim kmetovalcem še danes.

Tudi ta predlog je obveljal in posl. dr. Kathrein poročal je v teh predlogih in stavl predlog: „Visoka vlada se pozivlje, da ukaže točno preiskavo o škodah, nastalih po uimih v raznih deželah, zlasti na Dolenjem Avstrijskem, Gorenjem Avstrijskem, na Moravi, na Kranjskem (v političnih okrajih Črnomelj, Krško in Novo mesto) ter na Češkem in v Bukovini in če je vsled uim nastalo mej prebivalstvom pomanjkanje, naj zakonitim pôtom tirja v podporo potrebnih kreditov.“

O tem predlogu govorili so na kratko poslanci dr. Ebenhoch, Wenger, Richter in dr. Gessmann, potem pa je zbornica vzprejela predlog jednoglasno.

Na dnevnem redu današnji seji bilo je nadaljevanje razprave o urejenosti stavbenih obrtov.

Sekcijski načelnik baron Plappart označi imenom vlade stališče, na katero se je postavila ta proti predlogom poslancev Zallinger in grof Pininski, ki želita nižjo kategorijo stavbenih mojstrov v tistih krajih, kjer bi se zato izkazala potreba. Zallinger želi, naj dotične kraje določijo politična oblastva, odsek predlaga, naj se koncesionirajo tam, kjer boljših stavbenih mojstrov ni, grof Pininski pa hoče, da se ta določitev prepusti deželnim odborom. Vsi trije predlogi so v jedru jednaki zato nasvetuje, vlada, naj se odobri prodlog grofa Pininskega, naj določijo dež. odbori, kje je izkazano, da so potrebni stavbeni mojstri nižje vrste.

Posl. Rogl predlaga za slučaj, da bi zbornica odklonila predlog Zallingerja in predlog Pininskega, naj se prizna deželniemu političnemu oblastvu pravica dovoliti na posebno prošnjo občinskega načelnikstva izvrševanje navadnih del tudi tistim stavbenim mojstrom ter zidarjem, tesarjem ali kamnosekom, kateri so v tej stroki kot pomočniki delovali vsaj 6 let.

Poslanci Bohaty, Zallinger in dr. Pattai govoré na kratko o teh raznih predlogah; poročevalec posl. dr. Exner se izreče za predlog grofa Pininskega, katerega je zbornica tudi vsprejela.

Razprava o tem predmetu se je na to zaustavila.

Zaradi izgredov, ki so se primerili pri prihodu kneza Bismarcka na Dunaj, oglašeno je bilo troje interpelacij: Posl. dr. Lueger in tovariši trde v svoji interpelaciji, da so redarji sekali ljudi „bestijalčno“ z ostrino sablj in da so mnogi, da utečejo gotovi smrti, skušali redarjem oteti orožje. „Besni“ redarji niso zanesli niti ženskam, niti otrokom. Interpelantje navajajo imena raznih ranjencev in trde, da so redarji psovali ljudstvo in je pitali z izrazi, katerih ni moči ponavljati. Na trgu, kjer se je to vršilo, videlo se je to, kakor da se vrši kaka bitka. V istem zmislu interpelovali so še po-

pelje se Sigi domov. Očetu je prijavil, da mu je padla opeka na glavo.

V.

„Und er schlug sich seitwärts in die Büsche.“

(Seume.)

V kratkem se je našemu junaku rana popolnem zacelila. Zdravnik mu je odstranil v malo dneh podmetek in obvezo; to pa Sigiju ni bilo všeč. Neznano rad bi bil renomiral še dlje z obvezano glavo ter govoril o svojem slavnem činu vsakomur, kdor bi ga vprašal. Ker mu je zdaj doktor odvzel vidno znamenje njegove hrabrosti in prilepil na rano le ozek prilepek, bila je Zeisela prva skrb, da si nalepi nad prvi še drug večji in širji obliž. Zraven del si je desno roko v črno zanjko ter tako letal po svetu.

V tej opravi pokazal se je seveda tudi obžavani Elzi. Obraz so mu je svetil od radosti, ko ji je poročal o svojem dvoboju.

„Za Boga, kakšni pa ste, gospod Zeisel, ah, Vi reva Vi!“ vzprejela je nadležnega čestilca. „Izražam Vam svoje najgloblje sočutje!“

„Zmagalec, gospodična, zmagalec, äh. — Čestitati, ne obžalovati. Rane le dokaz, da nasprotnik

slanci Hauck in tovariši in dr. Bareuther in tovariši, zahtevajoč stroge preiskave.

Prihodnja seja v petek.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 22. junija.

Nemci v manjšini.

Kakor smo že javili, bil je v valutnem odseku vzprejet predlog posl. Eima glede napisa na novih kronah. Za Eimov predlog glasovali so Poljaki, konservativci in vsi češki poslanci, proti njemu levičarji, nacionalsci in Coroninijev klub. To slučajno jedinstvo mej elementi nekdanje desnice in pa jedinstvo teh elementov glede na nekatere načelne določbe v zakonu v stavbenih obrtih je Nemce imenovanih treh frakcij kaj neugodno zadelo, ker jih je to prepričalo, da je mej nekdanjo razdruženo večino še vedno mnogo skupnih interesov.

Nemški glasi.

Liberalni poslanec dr. Gross poročal je te dni v Iglavi o svojem delovanju v državnem zboru. Govoril je o raznih predmetih, o valuti in o reformi neposrednih davkov, naposled pa tudi o političnem položaju. Tožil je, da vlada nikakor neče vladati po levičarskih principih, da je sicer pozvala levičarja v kabinet, da pa ne mara izvršiti danih obljub in da skuša upravnim putem oškoditi nemški narod. Ker se vlada torej ne drži sklenjenega miru, uvaževati je nemškim poslancem, kako jim bo v bodoče ravnati, da varujejo interese svojih volilcev.

Carinski svet.

Trgovinsko ministerstvo osnovalo je novo institucijo, carinski svet, kateri se je v ponedeljek konstituiral. Trgovinski minister razložil je članom potem tega carinskega sveta. Vseled novih trgovinskih pogodb treba je bilo premeniti dosednji avtonomni carinski tarif, a carinski svet imel bode v slučajih nesporazumljenja posvetovati se o dotični diferenciji in nasvetovati ministru, kako naj razsodi. Ta institucija utegne postati za uvoznike in izvoznike jako koristna, zakaj večkrat se primerijo diferencije, v katerih mora pravično razsoditi samo strokovnjak. Carinski svet razdelil se bo v 14 odsekov, katerih vsaki se ima baviti s posebno stroko. Član carinskega sveta je tudi Ljubljanski poslanec gosp. Kušar.

Velika slovaška deputacija do cesarja.

Kakor se poroča, bodo tudi Slovaki odposlali veliko deputacijo do cesarja, kakor so storili Rumunci. Ta deputacija bode razložila žalostno stanje Slovakov, s katerimi postopajo jako kruto madjarski vladajoči krogi. Dokaz temu madjarizovanje slovaških šol, razpust „Matice“, odganjanje Slovakov iz javnih služb itd. Deputacija bode izrazila v svoji peticiji najglobljo udanost in zvestobo slovaškega naroda in prošnjo, da se brani njegovi narodni in materijalni interesi. Te deputacije so pač najbolji dokaz, da je v Ogerski mnogo nezadovoljnosti mej nemadjarskimi narodi, ki se nikakor ne da utajiti.

Bismarck na Dunaji.

Javno mnenje peča se še vedno z Bismarckom. Obširni so popisi svatbe njegovega sina Herberta, obširni tudi popisi raznih demonstracij, katere prireja v pangermanskem, zajedno pa protiaustrijskem duhu vzgojeno dijaštvo Dunajskih visokih šol. Ob sodba tega počenja je sicer splošna, a iskrena in poštena ni. Tiati Dunajski listi, ki so ožigosali te izgrede kot nelojalne in neumestne, storili so to zgolj zato, ker so bili demonstrantje protisemitskega couleurja. Tega pa ti listi nočejo povedati, da so sami zakrivali te nedostojne demonstracije, ker so pangermansko idejo sploh, Bismarcka pa še posebe, v zvezde kovali. Kako bizantinski klečeplazijo prav

mene vreden. Počil ga po lobanji, äh, odsekal mu skoro nos. Bal se mene, kakor vraga. Izbil mu dvakrat sabljo iz rok, kaj mislite, pripodil ga trikrat k zidu, ranil ga preko dvajsetkrat, äh —, rezal kakor mesar, äh —!“

Komaj izpregovori širokoustnež te besede, ko javi hišina gospoda Wernerja, — bivšega sekundanta Zeislovega.

Werner ustopi in poljubi Elzi rokó. Pri tem se je zgodilo, da je oblila devojkó prelepa radečica, česar gospod Sigi ni opazil brez tihe jeze.

Gospod Sigi Zeisel — gospod Rudolf Werner, mój kuzén, predstavlja Elza.

„A, poznavam se,“ pravi Rudolf in pozdravi Sigija. „Ali ljubi moj, kako da imaš obvezano roko?“

„Veš, Rudolf,“ seže vmes Elza, gospod je imel menzuro, v kateri je svojega nasprotnika slavno premagal. Misli si, izbil mu je dvakrat sabljo iz rok in ga pripodil večkrat k zidu, kakor mi je stoprav sam pravil. Čestitaj mu vender!“

„Bravo, Sigi, Ti pa znaš! Kdo bi si kaj takega mislil.“

Gospod Sigi Zeisel, junaški sabljač, danes

ti listi, vidi se iz popisa Bismarckovega potovanja. Najbolj smešni, najbolj otročji izraz — in tudi veliki možje ne govore vedno pametno — beležijo z zadoščenjem, samo ker ga je govoril Bismarck. To je pač dokaz dovolj! Konstatujemo le še, da se je pri tej priliki znova pokazalo, da niso okuženi prusomanije samo Nemci po deželi, ampak tudi patentovani avstrijski domoljubi, — Dunajčanje.

Vnanje države.

Italijanski senat in nova vlada.

V senatu ima ministerstvo Giolitti precéj trdno zaslombo. Pri razpravi zaradi šestmesečnega budgetnega provizorija oglašil se je tudi ministerski predsednik Giolitti in povedal senatorjem, da so se državne finance v kratkem prav izdatno zboljšale in da se je nadejati, da bode isto tako v kratkem doseženo ravnoesje v državnem gospodarstvu. Senatorji klicali so naudušeni: Bravo! in dovolili provizorij z velikansko večino. Blagor ministru, ki ima opraviti s tako lahkovernimi možmi.

Reorganizacija nemške vojske.

Nemška vojna uprava izdeluje načrt za reorganizacijo vojske, zlasti v tem oziru, da bi se znižala doba preženčnega službovanja. Čuje se, da se bode uvedlo splošno dveletno službovanje, zato pa bi se pomnožilo število službujočih vojakov in sicer na leto za 63.000 mož, kar bi tekoče troške v vojaške namene pomnožilo za 60 milijonov goldinarjev. Glavni urok tem stroškom bi bilo to, da treba skrbeti za vojaštvo, sposobno poučevati novince. Tudi o drugih dragocenih eksperimentih se govori, a gotovega ne vé še nihče povedati.

Bodoča vnanja politika Anglije.

Gladstone in privrženci njegovi razpravljajo v svojih agitacijskih govorih samo o stvarih, spadajočih v področje notranje politike, v prvi vrsti o razmerji mej Anglijo in Irsko. Nasprotniški listi pa skušajo rastoči liberalni upliv omejiti s tem, da si prizadevajo bodočo vnanjo politiko Gladstoneovo — če bi se temu posrečilo priti na krmilo — kazati volilcem kot neugodno. Vsi konservativni listi priznavajo, da bode Gladstone miroljuben, da se pa bode boljše držal Francije in Rusije nego Nemčije in Italije, da bode v Egiptu in v Carigradu opustil dosedanje politiko in sploh paralizoval veljavo in moč trojne zveze.

Dopisi.

Iz Velike Nedelje, 20. junija. [Izv. dop.]
(Zaupnica poslancu dru. Gregorcju.)
Upravne občine: Velika Nedelja, Trgovišči, Cvetkovci, Sodinci, Šardinje, Vičanci in več drugih so odposlale našemu neutrudljivemu državnemu poslancu sledeče pismo:

„Visokočastiti in veleučeni gospod dr. Lavoslav Gregorec, državni poslanec, pri Novi Cerkvi!“

Zaupni možje in tudi drugi Vaši posredni volilci tukajšnje občine Vam izrekamo naše srčno hvalo za tako požrtvovalno potezanje naših narodnih in gmotnih pravic ter Vam sporočimo naše popolno zaupanje k Vašemu delovanju posebno zato, da se združite z nami bratskimi hrvatskimi poslanci in Vas prosimo, na to delovati, da se vsi naši slovanski poslanci zedinijo s hrvatskimi in drugimi takimi slovanskimi zastopniki, kateri imajo jednake težnje z našimi in tudi resno voljo, naše pravice braniti. V edinosti je moč!

Bog Vas ohrani še mnogaja leta našim državnim poslancem.“ (Podpisi.)

Iz Šoštanjja, 21. junija. [Izv. dop.] (Naš davkar.) Tukajšnji davkar gosp. Fran Ziegler

menda ni imel časa, da bi poslušal hvalo. Kratko se je poslovil.

„Vse ji bo povedal“, togotil se je po stopnicah gredó. „Blamiran sem na veke pri njej.“ „Ti pa znaš, kdo bi si kaj takega mislil“, kako me je hitro izpoznal. Kakor vse kaže, ga Elza rada vidi; tikata se, no, kuzina; ali vsejedno, meni se zdi, da preveč prijateljski občujeta.“

Od tega dneva ni bilo Sigija nič več v hišo vpokojenega obrista. Pazil je, da bi ne srečal Wernerja ali Elze.

No, to pa nikakor ni vznemirjalo mladega para. Občevala sta tudi nadalje prav prijateljski. To prijateljstvo sta si pogosto potrjevala z vročimi poljubi, ako smemo verjeti lokavi in radovedni hišini.

Gospod Sigi je dobil nekega lepega dne elegantno karto, v kateri ga pa ni nihče vabil na menzuro, Bog ne prizadeni, temveč karto, v kateri sta se priporočala gospodična Elza Bronnheim in gospod Rudolf Werner, ces. kr. adjunkt, kot zaróčenca.

Sigi zmajal je z rameni, — kaj je hotel? Dejal je poluglasno in zaspano skoz nos:

„Äh — čestitam!“

stop bode v kratkem v pokoj. To je nekemu Gejani, ki se boji slovenskih uradnikov, skoraj možjane zmešalo in v svojem velikem strahu piše Graški „Tagesposti“ z dne 14. t. m. sledeče: „Prebivalci Šoštanjski želijo, da pride na mesto gospoda davkarja mož nemškega mišljenja, da bode pri takajšnjih uradnikih zastopan tudi nemški narod, bodoč se večina uradnikov šteje k Slovincem“. — Dotičnemu dopisniku je tako dobro kakor nam znano, da se ne štejejo samo uradniki, ampak celo prebivalstvo trga in okraja Šoštanskega k Slovincem, in si torej nikakor ne more nikdo želeči „nemški mišlečega“ uradnika. To željo morebiti gojijo nekateri zagrizeni Šoštanjski tihotapci in njihovi zvesti prištaši v Celji, mi Slovenci pa želimo in tirjamo na mesto dosedanjega g. davkarja uradnika, ki bode brez ozira na svoje politično mišljenje pravičen in nepristranski, ki bode zvesto in natančno izpolnjeval svoje dolžnosti, ki je slovenskega jezika popolnoma vešč in se ga tudi rad poslužuje. Tega tirjamo od vseh naših uradnikov. Dopisniku „Tagesposte“ bi pa svetovali v njegovo korist, da se ne usoja več trositi laži po svetu in v imenu našega prebivalstva izrekati želje, katerih mi nikdar nismo in tudi ne bomo imeli.

Več Šoštanjčanov.

Domače stvari.

— (Dnevni red seji občinskega sveta Ljubljanskega) v petek 24. dan junija 1892. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznaniila predsestva. II. Finančnega odseka poročilo o glavni bilanci mestnega loterijskega posojila in mestne klavnice. III. Stavbinskega odseka poročila o prizivih v stabinskih stvaréh. IV. Poročilo odseka za imenovanje ulic, cest in trgov. V. Sprejem občanov in meščanov.

— (Osobne vesti.) Okrajnosodnima kancelistoma imenovana sta g. Art. Pilat pri okrajnem sodišči v Tolminu, g. Jos. Chicrego v Bujah.

— (Muzejskega društva občni zbor) vršil se je sinoči v dvorani za predavanje. Iz poročila tajnika g. arhivarja A. Koblarja posnamemo, da šteje sedaj društvo 198 članov, in sicer jih je v zadnjem društvenem letu pristopilo nič manje nego 53. Društvo je dobilo podpore od ministerstva 200 gld., od deželnega zbora kranjskega 400 gld. in od kranjske branilnice 250 gld. V literarni zvezi je s 104 sličnimi društvi, od katerih je dobilo 384 snopčev in zvezkov v zameno, katere prepušča knjižnici deželnega muzeja. Dohodkov je imelo 1056 gld., stroškov (brez tiska) 678 gld., tako da ostane še 378 gld. za tisk letošnjih knjig, poleg onih 400 gld. deželne podpore, ki se še ni vzdignila. Da bode lažje voditi račune, predlaga društveni odbor, naj se pravila tako premene, da bodi društveno leto jednako solarnemu in da naj se skliče občni zbor mesto junija meseca že koncem januarja ali v začetku februarja. Če bi prvotno sklicani občni zbor ne bil sklepčen, tedaj sme sklepati koj potem novotoklicani zbor brez obzira na število došlih članov. Obe spremembi se vsprejmeta jednoglasno. Član č. g. kurat Žlogar predlaga, naj bi izdajalo društvo mesto slovenskih „Izvestij“ znanstveni mesečnik za kranjsko domoznanstvo in naj odbor izdela v ta namen točen program. Član prof. Borghi nasvetuje, naj se prosi deželni odbor, da ukaže kuriti društveno sobo po zimi vsaj dvakrat na teden zvečer in da naj bi smeli člani društva brezplačno ogledavati si muzejske zbirke. Vsi nasveti se sprejmo. Po predlogu ces. svetnika Iv. Murnika izreče občni zbor svojo zahvalo in priznanje sedaj poslujočemu odboru.

— (Povožen) je bil dne 14. t. m. v Ljubljani petleten otrok V. Schneyder. Nesrečna mati nam piše: „V broju z dne 15. t. m. ste poročali o grozni nesreči, katera se je pripetila meni in moji celi družini; smatram si v sveto svojo dolžnost, da natanko in javno pojasnim vse okoliščine, ki so proizročile mojemu srčno ljubljenemu otroku pregrozno smrt; kajti dvojna bol stiska nesrečni materi srce, ako slavno občinstvo stvar napačno presoja ali nesrečo sem ter tam celo materi sami prišteva v krivdo. Vsled nameravane selitve in družega nujnega posla morala sem v poslednjih dneh odpotovati za kratko dobo iz Ljubljane; otroke svoje sem izročila vestnim in zanesljivim ljudem v varstvo in v tem oziru storila zanje vse, kolikor mi je bilo sploh moči po svojih skromnih močeh, tako da z lahko vestjo trdim, da se glede tega ne more ničesa očitati niti moji, niti varuhov malomarnosti.

V dobi moje odsotnosti se mi je dan v dan poročalo z doma o moji družinici, kar uprav me je vedno pomirjevalo in uverjevalo o vestni skrbnosti naprošenih varuhov. A uprav v poslednjih urah moje odsotnosti steče moj najstarejši sinko po nekem malenkostnem oprasku pred hišo mojega stanovanja strogo zapretili svojima mlajšima bratcema, da se za trenutek, dočim se sam povrne, ne ganeta iz sobice; mej tem pa dečka skrivoma izgineta izpred oči svoje vestne, poleg njih bivaajoče varuhinje, oziroma moje zveste prijateljice; nesrečna misel ju vodi naravnost na ulico, koder se je istočasno peljal z ilovico obložen voz. Kos ilovice, ki je baš zdrknil z voza, izvabi mlajšega mojega sinka, da mahom priskoči, hoteč pobrati izpred koles nastopnega s premogom obloženega voza omeajeno ilovico — toda zla nesreča je hotela ta trenutek mesto nedolžnega kosa zemlje v žrtev mojega ljubljene sinka. Neznosne bolesti naj dobrotni Bog čuva sleharne stariše!“

— (Razstava v Plovdivu.) Z ozirom na naša poročila novembra meseca leta 1891 in marcija meseca t. l. glede razstave v Plovdivu, na kateri je tujcem dovoljeno razstaviti poljedelske in obrtne stroje, instrumente, modele in orodje, naznanjamo, da se je iz odposlancev avstro-ogrškega izvoznega društva in nižje-avstrijskega obrtnega društva na Dunaji ustanovila avstrijska komisija za razstavo v Plovdivu. Oglasila k razstavi vsprejemajo se do 30. junija 1892. I. Pravilniki in oglasnice dobe se pri avstro-ogrskem izvoznem društvu na Dunaji, I. Wollzeile št. 37. Ker je ta razstava za avstrijski izvoz prevelikega pomena, dovolil je Nj. Vzvišenost gospod trgovinski minister napominati komisiji podporo in je obljubil podjetje pospeševati. Pojasnila o razstavi daje tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

— (Narodna zavest, kje si?) Iz Kostanjevice se nam poroča: „Dne 21. t. m. delil je knezoškof Misija zakrament sv. birme v našem mestu. Pri vzprejemu pozdravil je Prezvišenega mestni župan gosp. Sever v nemškem jeziku, kar je moralo vsakogar osupniti. Gotovo nismo pričakovali, da bode naš slovenski župan dal tako moralčno zaušnico slovenskemu prebivalstvu Kostanjeviškega mesta. Ali naj je tudi to znamenje nestrne politične ere, v kateri živimo? — „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!“

— (Nesreča.) Na sv. Rešnjega telesa dan pripetila se je v Tomišlju pri streljanji s topiči mej sprevodom nesreča. Neki Franc Mavec nasul je prehitro v topič smodnika, ki se je unel in ga hudo poškodoval na rokah in po obrazu. Nesrečo zakrivil je sam, ker je ravnal neprevidno.

— (Kamniška železnica.) Prvi redni občni zbor delničarjev lokalne železnice Ljubljana-Kamnik bil je v pondeljek 21. t. m. na Dunaji. Predsedoval je g. Ed. Palmer. Čistega dobička je 27.263 gld. S tem se bode amortizovalo 12 prioritetnih delnic v znesku 1200 gld., dalje se bode izplačal kupon 5667 prioritetnih akcij z 4 gld. 16 kr. za vsako (za 10 mesečno dobo). Od ostalih 2488 gld. pride 10% v rezervni zaklad, dalje se izplača kupon 3400 glavinskih delnic po 65 kr. za vsako, ostanek 29 gld. pa se vpiše na nov račun na korist glavinskih delničarjev. Dosedanje družbeno načelnništvo se je zopet volilo.

— (Zagorsko gasilno društvo) imelo je, kakor se nam piše, dne 16. t. m. svoj občni zbor pod predsedstvom g. načelnika Al. Domicelja. Bilo je prisotnih nad 25 izvršujočih udov in 5 podpornih. Prisoten bil je tudi g. župan in za društvo mnogozaslužni g. župnik Groznik. Odobrilo se je mnogo za društvo koristnih ukrepov. Po zaključnem zborovanji se je društvo prosto zabavalo, imelo mejsebojne priproste govore, kateri so pričali, kako je uneto za obstanek svoj — le Bog mu daj veliko dobrotnikov — mlado in čilo Zagorsko gasilno društvo.

— (Razpisana služba.) Pri okrožnem sodišči v Novem mestu razpisana je služba sodnega pristava z dohodki IX. dijetnega razreda. Prošnje za to, eventualno za drugo službo sodnega pristava je vložiti do 3. julija pri predsedstvu c. kr. okrožnega sodišča v Novem mestu.

— (Roparski umor.) Začetkom minolega tedna našli so v Višu blizu sv. Lenarta v Slovenskih goricah 78letnega kajžarja Jakoba Vraza, ubitega blizu njegovega hišice. Na glavi imel je dve veliki rani, lobanja je bila zdrobljena, a tudi na hrbtu videli so se sledi močnih udarcev. Sodi

se, da je bil Vraz udarjen s kolom. Ker je bil pokojnik prav tisti dan prodal svoj vinograd in imel pri sebi nekaj denarja, sumi se, da je bil zavravno umorjen in oropan.

— (Nesreča.) Dne 17. t. m. vozil se je Andrej Snežič iz Marenberga na svojem plavu po Dravi. V Ormoži zadel je plav ob pripravo, narejeno, da se ob njej zlomi led. Plav je ob to pripravo tako močno trčil, da se je razrušil, Snežič in pomočnik njegov pa sta padla v Dravo in utonila. Snežič imel je pri sebi okoli 500 gld. skupljenega denarja. Trupel še niso našli, navzlic marljivemu iskanju.

— (Petdesetletnico) bode praznovala s početkom bodočega šolskega leta državna gimnazija v Trstu, namreč dne 5. novembra. Sestavil se je odsek izmed nekdanjih učencev tega zavoda, ki razpošilja poziv vsem bivšim učencem Tržaške gimnazije, da se obilno udeleže slavnosti. Ob enem nabira dobrovoljne doneske, iz katerih naj bi se osnovala ustanova ali pa fond za podporo ubogih dijakov tega zavoda.

— (Propadanje trgovine v Trstu.) Jedno leto je komaj, odkar se je odpravila prosta luka v Trstu, a pokazalo se je, da so nasledki za mesto Trst jako nepovoljni. Skladišč je v mestu nenavadno mnogo praznih, ker se to malo trgovine, kar je je še ostalo, zdaj koncentruje v tako zvanem „punto franco“. To pa je hud udarec za posestnike mestnih skladišč. Z bodočim avgustom ostalo bode 637 skladišč praznih, od katerih se je plačevalo nad 400.000 gld. najemnine, poleg teh še 30 lesnih zalog, od katerih se je plačevalo nad 30.000 gld. Okolu 800.000 gld. zgubijo lastniki skladišč, kateri so morali znižati najemnino. Tako je obilo nad jeden milijon goldinarjev, ki ga zgube posestniki, primerno potem tudi država in mesto zaradi znižanih dohodkov. Položaj je opasen in treba bode izdatne pomoči!

— (Zvon padel iz zvonika.) Grozna nesreča bi se bila lahko pripetila na sv. Rešnjega telesa dan v Pulji. Ko je sprevod se pomikal preko trga „Piazza Allighieri“ in so zvonili z vsemi zvonovi v tamošnji cerkvi, odlomilo se je nekaj na držalu večjega zvona. Zvon je padel vsled tega iz stolpa na trg. Velika sreča je bila, da je bil sprevod v tem usodepolnem trenutku na nasprotni strani in je tja hitelo vse ljudstvo. Tako se ni pripetila druga nesreča, kakor zvon se je razbil na kosce.

— (Tržaški namestnik na Reki.) Tržaški namestnik vitez Rinaldini potoval je te dni po Istri in po isterskih otokih in naposled pri peljala ga je pot tudi na Reko. Kot dober poznavalec etiketnih določb, hotel je tudi obiskati Reškega guvernerja, a ta — ga ni hotel vzprejeti, češ, da ni posebno zdrav. Uzrok temu so baje govorili, katere so lani v Zagrebški razstavi govorili voditelji primorskih Slovanov. — Res, čudno mehurčke pušča madjarski šovinizem, če bo nazadnje namestnik Rinaldini stal tu kot mučenik za primorske Slovane!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 21. junija. Imenom Hohenwartovega kluba pogajal se grof Deym z Mladočehi zaradi hitre rešitve predloge o bratovskih skladnicah. Mladočehi izrekli se zato, če se Spinčičeva stvar postavi takoj na dnevni red, kar je Deym odklonil.

Dunaj 21. junija. Valutni odsek končal bode posvetovanje o predlogah dne 28. t. m. Referent o peneznem zakonu bo Szczepanowski. V zbornici začela se bode razprava dne 5. julija. Vsled tega, da se je finančni minister izrekel za Eimov nasvet gledé napisov na novih denarjih, hoče baje tudi levica postaviti se na strogo politično stališče in z ozirom na zadnje vladne odredbe odkloniti valutne predloge.

Dunaj 22. junija. Čuje se, da ostane knez Bismarck še jeden dan na Dunaji.

Berolin 22. junija. Brin obiskal včeraj Caprivija in ostal pri njem jedno uro, obiskal tudi dvornega maršala, kjer je ostal pol ure, in ministerskega predsednika Eulenburga ter člane cesarske obitelji. Caprivi posetil Brina v Potsdamu. Danes bil pri Capriviju Brinu v čast dejeneur.

Carigrad 22. junija. Oficijelna poročila javljajo, da so se podvrgli vsi uporni arabski rodovi.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.